

ԱՂՕԹՔԱ ԸՆԴՈՒՆԵԼԻ՞ Է

Բոլորս այս հարցումը կ'ուղղենք գիտնալով երբեմն անոր պատասխանը կասկածով կը մօտենանք եւ անգիտակցաբար կը մեղանչենք: Երբ մեր օրինազանցութիւններուն համար կ'աղօթենք կամ կ'աղերսենք Աստուծոյ, մեր միտքերը եւ մտածումները, ականջները եւ աչքերը այլ տեղեր պէտք չէ դարձնենք կամ պտտցնենք, այլ՝ հեծեծանքով եւ հառաչանքով Տիրոջ բարկութիւնը մեղմենք եւ գութը շարժենք, որուն համար ալ ան մեր մեղքերը պիտի քաւէ, մեզ պիտի մաքրէ մեր անօրէնութիւններէն եւ պիտի փրկէ սարսափելի պատիժներու դժուարութիւններէն եւ յաւիտենական ամօթէն, շնորհիւ մեր աղօթքներուն եւ ջերմեռանդ սրտին:

Աղօթքը աղօթողին ձեռքն է, որով կը բռնէ Աստուծոյ ոտքերէն ու գայն կը թեքէ աղերսողին աղօթքին կողմը: Աստուած կը սիրէ աղօթողին հետեւեալ աղաչանքը. «Խնդրեցէ՛ք Աստուծմէ եւ պիտի տայ ձեզի, փնտռեցէ՛ք եւ պիտի գտնէք» (Մատթ 7:7):

ԼՈՒՍՈՎԴ ՔՈ ՔՐԻՍՏՈՍ

Քու լոյսովդ, Քրիստոս ամէնքս լուսաւորուեցանք եւ հաւատացեալներս Փրկիչ, քու սուրբ Խաչիդ ապաւինեցանք: Լսէ մեզ, Աստուած՝ մեր փրկիչը, քու խաղաղութիւնդ տուր մեզի եւ քու ողորմութիւնդ շնորհէ մեզի, մարդասէր Տէր:

ԽՆԿԱՆՈՑ



Խնկանոցը կը գատորոշուի խնկամանէն: Խնկամանին մէջ խունկ կը պահուի եւ խնկամանով խունկը օրհնութեան կը ներկայացուի, ինչպէս տեսանք նախորդ գլուխին մէջ: Իսկ խնկանոցը այն կրակամանն է, որուն մէջ կրակը կայ եւ խունկը կ'այրի ու կը ծխայ իր բուրմունքով եկեղեցին լեցնելով:

Ճիշդ պիտի ըլլար ըսել, խնկանոցը առանց շղթայի բուրվառին կրակամանն է, մասնաւոր պատուանդանով, որ շարժելու հնարաւորութիւն չունի, այլ՝ զանազան առիթներով կը գործածուի, ինչպէս հոգեհանգստեան արարողութեան ընթացքին մահաբեմին վրայ, Արեւագալի ժամերգութեան խաչելութեան պատկերին դիմաց, երբ յաւերժական լոյսի փառաբանման տեղի կ'ունենայ «Լոյս արարիչ լուսոյ...» երգի ընդմէջէն, Աւագ Ուրբաթ երեկոյեան երբ Քրիստոսի թողումը կը կատարուի դագաղին վրայ, եւ այլն:

Օրմանեան Սրբազանը կ'ըսէ. «Չարժող բուրվառ է խնկանոցը»:

ՀԱՍՅԷ.

ՃՐԱԳ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ - ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ԼԻԲԱՆԱՆԻ - Bourj-Hammoud, P.O.Box 80810 -Tel/Fax:01-258300- facebook-ի էջ jcrak ճրագ քեղք



ՔՈՒ ԽՕՍԵՂ ԽՍ ՈՅԵՐՈՒՄ ԵՌԱԳ Է ՈՒ ԽՍ ՇԱԽՂՆԵՐՈՒՄ ԼՈՅՍ (Ս, 119-105)

ԺԴ. ՏԱՐԻ

ԿԻՐԱԿԻ, 10 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 2021

ԹԻԻ 41

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ ԱՍՏՈՒԾԱՇԱՀԱԿԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐ

Եւ. 19.1-11: Գղ. 2.1-10:

ՅԻՍՈՒՍ ԹՐԻՍՏՈՍԻ ԱԲԵՏԱՐԱՆԸ ԸՍՏ ՍԱՐԿՈՍԻ 12.35-44

ՅԻՍՈՒՍ ԹՐԻՍՏՈՍԻ ԱԲԵՏԱՐԱՆԸ ԸՍՏ ՍԱՐԿՈՍԻ 12.35-44

Յիսուս տաճարին մէջ ուսուցանելու ընթացքին հարցուց ժողովուրդին. «Օրէնքի ուսուցիչները ինչպէ՞ս կրնան ըսել, թէ Քրիստոս, խոստացուած Փրկիչը Դաւիթի սերունդէն է», երբ Դաւիթ ի՛նք Սուրբ Հոգիով ներշնչուած կ'ըսէ.

«Տէրը ըսաւ իմ Տիրոջս. աջ կողմս նստէ՛, մինչեւ թշնամիներդ ոտքերուդ տակ դնեմ՝ որպէս պատուանդան»:

Եթէ Դաւիթ գայն Տէր կը կոչէ, ինչպէ՞ս ուրեմն Քրիստոս անոր որդին է:

Ժողովուրդը հաճոյքով մտիկ կ'ընէր Յիսուսի, որ իր ուսուցումները շարունակելով կ'ըսէր. «Չգոյշ եղէ՛ք օրէնքի ուսուցիչներէն, որոնք կը սիրեն փառատր զգեստներով շրջիլ, հրապարակներու վրայ մարդոցմէ յարգալիր բարեւներ ընդունիլ, ժողովարաններու մէջ առաջին աթոռները գրաւել եւ ընթրիքներու ընթացքին՝ պատուոյ տեղերը: Մէկ կողմէ այրիներուն տուները անոնց ձեռքէն կը յափշտակեն, իսկ միւս կողմէ կեղծաւորութեամբ իրենց աղօթքը կ'երկարեն: Անոր համար աւելի խիստ դատապարտութիւն պիտի ընդունին»:

Յիսուս կեցած էր տաճարի գանձանակին մօտ եւ կը դիտէր ժողովուրդը, որ դրամ կը նետէր գանձանակին մէջ: Շատ մը հարուստներ մեծ գումարներ նետեցին: Աղքատ այրի մըն ալ եկաւ եւ նետեց երկու լումայ, որ հինգ դահեկան կ'ընէ: Յիսուս մօտը կանչեց իր աշակերտները եւ ըսաւ անոնց. «Վստահ գիտցէ՛ք, որ այս թշուառ այրին բոլորէն աւելի դրամ նետած եղաւ գանձանակին մէջ, որովհետեւ միւսները իրենց աւելորդ գումարներէն նետեցին, մինչ ան՝ հակառակ չքաւոր ըլլալուն՝ ինչ որ ունէր նետեց, իր ամբողջ ապրուստը»:

ԱՌԱԿ 15

Բարկացոտ մարդը կռիւ կը ստեղծէ, մինչ համբերատարը գալիք խոռվութիւնը կը մեղմացնէ: Համբերատար մարդը վեճերը կը մարէ, մինչ ամբարիշտը աւելի կը հրահրէ:

## ՍՈՒՐԲԵՐ ԵՒ ՏՕՆԵՐ

### ՍՐԲՈՑ ԹԱՐԳՄԱՆՉԱՑ ՎԱՐՔ Ս. ՄԵՍՐՈՊ ՄԱՇՏՈՅԻ

Ս. Մեսրոպ Մաշտոց ծնած է Տարօն գաւառի Հացեկաց գիւղը: Սորված է յունարէն, ասորերէն եւ պարսկերէն լեզուները: Հայոց Խոսրով Գ. թագաւորի պալատին մէջ վարած է գինուորական ֆարտուղարի պաշտօն եւ նանչցուած է որպէս գիտնական անձնաւորութիւն:

Աստուծոյ, ազգին ու եկեղեցիին հանդէպ իր սէրը այնքան վառ եղած է, որ թագաւորական պալատը ձգելով դարձած է կուսակրօն եկեղեցական եւ նուիրուած է Ս. Աւետարանի փարօզութեան:

Ս. Սահակի նման, ինքն ալ իր շուրջը հաւաքած է երիտասարդ կրօնաւորներ եւ անոնց հետ շրջած է Հայաստանի զանազան կողմերը՝ Քրիստոսի լոյսը տարածելու համար: Իր ջանքերը եղած են արդիւնաւէտ: Իր փարօզներուն շնորհիւ, Գողթան գաւառի մէջ ջնջուած են հեթանոսական մեղսալի սովորութիւնները եւ մարդիկ աստուածապաշտութեան հետեւած են:

Իր փարօզներուն ընթացքին, զգացած է հայ լեզուի համար սեփական գիրերու անհրաժեշտութիւնը եւ ձեռնարկած է հայ գիրերու գիւտին: Ի վերջոյ աստուածային յայտնութեամբ կատարելագործած է իր աշխատանքը եւ ամբողջացուցած՝ հայոց այբուբենը: Ձեռնարկած է Աստուածաշունչի հայերէն թարգմանութեան:

Ս. Մեսրոպ առաջին ուսուցիչն է հայ լեզուին եւ հիմնադիրը՝ հայ գրականութեան: Ինքն է հայերէնը գրաւոր լեզու դարձնող ոսկիիւրան:

Թարգմանչական աշխատանքի կողմին, գրած է շարականներ, յորդորական թուղթեր եւ աղօթքներ:

Մեսրոպ Մաշտոց եղած է հայ Ծիսարանի առաջին խմբագիրը, որ հետագային ունեցած է իր յաւելումները: Այդ գիրքը իր անունով կոչուած է «Մաշտոց», որ կը գործածուի մինչեւ այսօր:

Ս. Մեսրոպ Մաշտոց, հայ գիրերու գիւտէն ետք, հնարած է նաեւ վրացիներուն եւ աղուաններուն այբուբենը:

### ՀԱՐՅՈՒՄ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ԲԱՑԻՆ

#### ՏՕՆԵՐԸ Ե՞ՐԲ ՍԿԱԱՆ

Աւանդութիւնը կ'ըսէ, որ առաջին երեք դարերուն, սուրբերու նահատակութեան թուականին, անոնց յիշատակը կը կատարէին: Չորրորդ դարուն, մեր Լուսաւորիչը՝ Գրիգոր տօնեց Հոփսիսիմեանց եւ Գայիանեանց տօները, եւայլն: Հինգերորդ դարուն, Սուրբ Սահակ Պարթեւ Հայրապետին գործակցութեամբ, Սուրբ Մեսրոպ Մաշտոցը գրեց տօնացոյցը մինչեւ իրենց օրերը, եւ ինչպէս հին ձեռագիրներու տօնացոյցներէն կ'երեւի, սուրբերուն յիշատակները տնօրինած է ուտիփի եօթնեակներու չորս օրերը: Ապա, եկեղեցւոյ տօնացոյցը հետգիտէտէ հարստացաւ նահատակներով եւ որբակեացներով, մինչեւ տասնհինգերորդ դար, ինչպէս նաեւ տնօրինեցաւ՝ Ամենայն Սրբոց՝ հին թէ նոր, յայտնի թէ անյայտ սուրբերու տօնը:

#### ՄԻԱՍՆԱԲԱՐ ԱՂՕԹԵՆՔ

Քարի ու բարբարա Տէր, բարի հոգի՝ մը շնորհէ ինձի, որպէսզի հեռու մնամ չարախօսութենէն, Ամէն:

### ՀՈԳԵՒՈՐ ՊԱՏԳԱՍ

#### ԶԳՈՒՇԱՅՈՒՄ ԵԿԵՂԵՅԻ

##### ՅԱՃԱՍՈՂՆԵՐՈՒՄ

«Տաճարին Գեղեցիկ կոչուած դարպասին քով կը դնէին, որպէսզի տաճար մտնողներէն ողորմութիւն խնդրէ» (Գրծ. 3.2): Իրաւունք չունէ՞ր այս ի ծնէ կաղ մարդը ողորմած Աստուծոյ տան առջեւ կենալ եւ ողորմութիւն խնդրել: Միայն Աստուած գիտէ, թէ որքա՛ն անողորմ մարդիկ կը յաճախէին ու կը յաճախէն ողորմած Աստուծոյ տունը: Միայն Աստուած գիտէ, թէ որքա՛ն անսէր մարդիկ կը յաճախէին ու կը յաճախէն սիրոյ Իշխանին՝ Քրիստոսի տունը: Միայն Աստուած գիտէ, թէ որքա՛ն մարդիկ կու գային եւ կու գան եկեղեցի՝ առանց երբեք Աստուծոյ եկած ըլլալու: Միայն Աստուած գիտէ, թէ որքա՛ն մարդիկ կը լեցուէին եւ կը լեցուին Աստուծոյ տաճարին մէջ՝ առանց երբեք լեցուելու Աստուծով:

#### ՄԵՐ ՍՈՐՎԵԼԻՔ ՀՈԳԵՒՈՐ ԴԱՍԸ

Ո՛վ եկեղեցի եկող մարդիկ, երբ եկեղեցի կու գաք՝ Աստուծոյ հանդիպելու նպատակով եկէք եւ ոչ թէ իրար հանդիպելու: Ասկէ առաջ ըսած ենք՝ ամէն եկեղեցի եկող Աստուծոյ եկող մը չէ, բայց դուք, փորձեցէք Աստուծոյ եկողներէն ըլլալ:

ԱՍՏՈՒԱԾ ՄԵԶԻ ՀԵՏ ԸԼԼԱՅ

### ԵԹԷ ԿԱՍ ԵՐԲ Կ՛ՈՒԶԵՍ...

#### ԵՐԲ ԾԱՆՔ ՀԻՎԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՄԱՀՈՒՐԱՆ ՎՏԱՆԳԻՆ ՄԷՋ ԵՍ, ԿԱՐՂԱՎ՝ ՍԱՂՄՈՍ 38

Տէ՛ր, զայրոյթիդ մէջ մի՛ յանդիմաներ զիս, բարկութեանդ մէջ մի՛ պատժեր զիս, Արդէն նետերդ մարմինիս մէջ մխտեցան, հարուածներդ ծանրացան իմ վրաս: Սաստիկ բարկութեանդ իբրեւ հետեւանք՝ մարմնիս վրայ առողջ տեղ չէ մնացած. մեղքիս իբրեւ հետեւանք՝ հանգստութիւն չկայ բնաւ մարմնիս մէջ, որովհետեւ անօրէնութիւններս գլուխես վեր բարձրացան, ծանր բեռի պէս կը ճնշեն վրաս: Յիմարութեանս պատճառով՝ նեխեցան ու փտեցան վերքերս: Կքած, ու չափազանց նուաստացած, ամբողջ օրը տրտում տխուր կը շրջիմ: Ներսս կարծես կրակի մէջ է, մարմինիս վրայ առողջ տեղ չէ՛ մնացած: Ամբողջապէս ուժասպառ եմ ու խորտակուած, ցաւես կը տնքամ՝ մոռնչելու պէս: Տէ՛ր, դուն գիտես իմ բաղձանքս, եւ անտեղեակ չես հեծեծանքներուս: Միրտս կը նուաղի, ոյժերս զիս կը լքեն, եւ աչքերուս լոյսը կը մարի: Բարեկամներս եւ ընկերներս հեռու կը մնան՝ հիւանդութեանս պատճառով. նոյնիսկ հարազատներս ինձմէ հեռու կը մնան: Իսկ անոնք՝ որ իմ մահս կը կամենան, անոնք թակարդ կը լարեն, կործանումս ուզողները՝ սպառնալիք կը տեղան, եւ օրն ի բուն նենգութիւններ կը խորհին: Ես խուլ կը մնամ անոնց դիմաց ու չեմ լսեր, համը կը մնամ ու բերանս չեմ բանար: Այո՛, չեմ լսեր, ո՛չ ալ կ'ուզեմ պատասխանել: Բայց ես, ո՛վ Տէր, յոյսս քու վրայ դրած եմ: Անոնց դուն ի՛նքդ պիտի պատասխանես, Տէ՛ր, իմ Աստուածս: Կը խնդրեմ, Տէ՛ր, թոյլ մի՛ տար որ վրաս խնդան՝ երբ որ ոտքս սայթաքի, իրենք զիրենք յաղթող չկարծեն: